T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/735
KARAR NO : 2019/719
KARAR TR : 25.11.2019

ÖZET: 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fikrasının (ğ), (f) ve (n) bentleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. İnş. Mad. Tic. A. Ş.
Vekili : Av. Ö.K.
Davalı : Muğla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
Vekili : Av. M.G.

O L A Y : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Muğla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 03.01.2019 gün ve 660-E.00000706558 sayılı işlemi ile, davacı şirkete ait işyerinde yapılan inceleme sonucu; işyerinde istihdam edilen E.İ., E.A. ve Ş.Ç. isimli çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin bulunmadığı, B.G., E.İ., H.S. ve İ.D. isimli çalışanlara ait işe giriş/periyodik sağlık, raporlarının olmadığı, işyerinde tahlisiye istasyonu kurulmamış olup, yönetmelikte belirtilen niteliklere haiz bir sözleşmenin yapılmadığı, işyerinde kullanılan 3 adet yeraltı vinci, 2 adet kompresör, 1 adet caraskal, 3 adet fan ile işyerinin topraklama tesisatı ve elektrik tesisatının kontrolünün yapıldığına dair raporların olmadığı, işyerinde yeraltı işletmesine ait imalat haritası eski çalışma yerleri, üretim alanları, faylar, yapılan kontrol sondajları ve yeraltı çalışmalarını açıkça gösterecek şekilde ölçekli olarak elektronik ortamda da üç boyutlu olarak hazırlanmadığı, işyerinde sığınma odasının kurulmadığı, işyerinin yeraltı bölümünde haberleşme sisteminin kurulan telefon sistemi üzerinden sağlanmakta olup, söz konusu haberleşme sisteminin ocağın tamamını kapsamadığı, olası acil durumlarda çalışanları uyarmak amacıyla yapılan sesli ve ışıklı ikaz sisteminin ocağın tamamını kapsamadığı, personel takip sistemi kurulmuş olmasına rağmen yeraltında bulunan çalışan sayısını ve bulundukları yerleri anlık olarak doğru bir şekilde göstermediği, yeraltı bölümünde bulunan patlayıcı madde deposunun, kaçamak olarak ve havalandırma amacıyla kullanılan 8 derecelik makine yolu olarak adlandırılan alan üzerine kurulmuş olup bir patlama halinde, çalışanların çalıştığı yerlere, yollara ve ana havalandırma yoluna zarar vermeyecek şekilde kurulmadığı, yeraltı bölümünde bulunan patlayıcı madde deposuna depolanan patlayıcı madde miktarına göre yönetmelikte belirtilen 90 derecelik dirsekler vasıtasıyla girilmediği, patlayıcı madde deposu karşısında olası bir patlama anında hız kesici cebin olmadığı, patlayıcı madde deposu girişinde bulunan statik levhanın topraklama bağlantısının yapılmadığı, patlayıcı madde taşınması amacıyla yönetmelikte belirtilen niteliklere haiz sandığın olmadığı, üretim katları arasında bulunan başyukarılarda ve kaçış güzergâhı üzerinde bulunan merdivenlerin şeş-beş düzende yapılmadığı ve merdiven aralarına malzeme düşmesini önleyecek nitelikte sahanlık yapılmadığı, 8 derecelik makine yolu olarak adlandırılan kaçamak üzerinde yeni sürülen başyukarının hazırlık çalışmalarında çalışanların güvenli bir şekilde çalışma bölgesine ulaşmaları amacıyla gerekli teçhizat, donanım ve aracın sağlanmadığı, kullanılan başyukarılarının giriş kısımlarının insan ve malzeme düşmesini önleyecek nitelikte kapatılmadığı, tavan tahkimatı ile ilgili Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından 2017 yılı Mayıs ayında hazırlanan raporda +1035 kotunda bulunan hat -2, 3, 4, 6, 7 ve +1054 kotunda bulunan hat-7, 8, 9, 10 bölümlerinde tavanın tahkimatsız ayakta kalabileceği belirtilmiş olmasına rağmen ocak içerisinde söz konusu raporda belirtilen bölümler dışında tahkimatsız geçilen alanların bulunduğu, yeraltı bölümünde kaçamak olarak kullanılan, 8 derecelik makine yolu olarak adlandırılan alan tavanında düşmeye müsait parçalar bulunmakta olup temizlenmediği, yeraltı çalışma bölgesinin 3. desandre dibinde, +1010 kotunda bulunan plaka bölgesinde, +1029 kotu fere çıkışında, ocak içi nakliyatının yapıldığı desandre vb. alanlarda bulunan tavan tahkimatında direklerin kırılmış olup yenisi ile değiştirilmediği, +1092 kotunda bulunan nefeslik çıkında yeryüzüne 20 metre mesafede bulunan alanda tavanda ve yanlarda boşalmalar bulunmakta olup söz konusu alanın doldurulmadığı, yeraltı bölümünde havalandırmanın doğal havalandırma ile sağlanamayan hazırlık kısımlarında mekanik havalandırma sisteminin çalıştırılmadığı, 1. desandre dibinde bulunan su motorunun kaplin

koruyucusu çıkarılmış olup bizar bölümünde bulunan bıçak bileme makinesinin kayış kasnak tertibatının açıkta çalıştığı, hareketli iş ekipmanları üzerinde uyarıcı lamba tertibatının bulunmadığı, nakliyat amacıyla kullanılan traktörlerde geri vites ikaz sisteminin bulunmadığı, mazot tankında taşma havuzunun bulunmadığı, topraklama-sının yapılmamış olup, krokodil maşasının takılmadığı, üzerinde dolum talimatnamesinin bulunmadığı ve işyerinin sosyal tesisler bölümünde kot farkı bulunan alanlarda çalışanların yüksekten düşmesini önleyici nitelikte korkuluk yapılmadığının tespit edildiğinden bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 17/1 ve 15/1. madde ve fıkralarına, Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği ile İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinin ilgili maddelerine aykırı davranıldığı nedeniyle, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. maddesine muhalefetten, aynı Kanun'un 26. maddesininbirinci fıkrasının ğ, f ve n bentleri uyarınca davacı şirket adına toplam olarak 94.578,00 TL idari para cezası verildiği davacı şirkete bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

MUĞLA 2. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 01.07.2019 gün ve D.İş:2019/336 sayı ile; 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na atıf yapıldığı, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde de idari para cezalarına karşı 30 gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabileceğinin düzenlendiği, bu durumda 6331 sayılı İş sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre verilen idari para cezalarına bakma görevinin İdare Mahkemelerine ait olduğu açıklanarak, 6331 sayılı Kanuna göre düzenlenen idari para cezaları şeklindeki idari yaptırım kararlarına karşı yapılan itiraz başvurusunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

MUĞLA 1. İDARE MAHKEMESİ: 02.10.2019 gün ve E:2019/845 sayı ile; idari para cezasının 6331 sayılı Kanun uyarınca verildiği, anılan Kanunda, idari para cezalarının 14. maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürünce verileceği, 14. maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezalarının ise doğrudan Sosyal Güvenlik kurumunca verileceği, Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı, dava konusu işlemin 6331 sayılı Yasa'nın 14. maddesi ile ilgisinin bulunmadığı, 14. maddede belirtilen yükümlülüğünün yerine getirilmemesinden kaynaklı uyuşmazlıklar dışında kalan uyuşmazlıklar için 6331 sayılı Kanun kapsamında özel bir itiraz yolunun öngörülmemiş olması sebebiyle 5326 sayılı Kanunun 27/1. maddesi uyarınca Sulh Ceza Mahkemesine itiraz yolunun açık olduğu, bu durumda dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 25.11.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (ğ), (f) ve (n) bentleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "Sağlık gözetimi" başlığı altında düzenlenen 15. maddesinde, " (1) İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

1) İşe girişlerinde.

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

(2) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

(3) (Değişik birinci cümle: 10/9/2014-6552/17 md.) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.";

"Çalışanların eğitimi" başlıklı 17. maddesinde, " (1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde

veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılamaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılacak sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır. Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir.";

"İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler" başlıklı 30. maddesinde, " (1) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir:

a) İlgili bakanlıkların görüşü alınarak, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, sürdürülmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi amacıyla; işyeri bina ve eklentileri, iş ekipmanı, işin her safhasında kullanılan ve ortaya çıkan maddeler, çalışma ortam ve şartları, özel risk taşıyan iş ekipmanı ve işler ile işyerleri, özel politika gerektiren grupların çalıştırılması, işin özelliğine göre gece çalışmaları ve postalar hâlinde çalışmalar, sağlık kuralları bakımından daha az çalışılması gereken işler, gebe ve emziren kadınların çalışma şartları, emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarının kurulması veya dışarıdan hizmet alınması ve benzeri özel düzenleme gerektirebilecek konular ve bunlara bağlı bildirim ve izinler ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar.

b) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili olarak;

1) Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak hangi işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulacağı, bu birimlerin fiziki şartları ile birimlerde bulundurulacak donanım.

2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri.

3) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kişi, kurum ve kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri, belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile sunulacak hizmetler kapsamında yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşların fiziki şartları ile kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım.

4) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi, kurum ve kuruluşlardan işyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; hangi şartlarda hizmet alınacağı, görevlendirilecek veya istihdam edilecek kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi ve belirlenen görevleri hangi hallerde işverenin kendisinin üstlenebileceği.

5) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin eğitimleri ve belgelendiril-meleri, unvanlarına göre kimlerin hangi sınıf belge alabilecekleri, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli eğitimi verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ile eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğiticilerin niteliklerinin belirlenmesi ve belgelen-dirilmeleri, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler.

6) (Ek: 10/9/2014-6552/18 md.) 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilmesine ilişkin eğitim programları, eğitimin süresi ve eğiticilerin nitelikleri ile görevlendirmeye ilişkin hususlar.

c) Risk değerlendirmesi ile ilgili olarak; risk değerlendirmesinin hangi işyerlerinde ne şekilde yapılacağı, değerlendirme yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli izinlerin verilmesi ve izinlerin iptal edilmesi.

ç) Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak, işverenlerin işyerlerinde bu Kanun kapsamında yapmakla yükümlü oldukları kişisel maruziyete ve çalışma ortamına yönelik gerekli kontrol, inceleme ve araştırmalar ile fiziksel, kimyasal ve biyolojik etmenlerle ilgili ölçüm ve laboratuvar analizlerinin usul ve esasları ile bu ölçüm ve analizleri yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli yetkilerin verilmesi ve verilen yetkilerin iptali ile yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri.

d) Yapılan işin niteliği, çalışan sayısı, işyerinin büyüklüğü, kullanılan, depolanan ve üretilen maddeler, iş ekipmanı ve işyerinin konumu gibi hususlar dikkate alınarak acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, ilk yardım ve benzeri konular ile bu konularda görevlendirilecek kişiler.

e) Çalışanlara ve temsilcilerine verilecek eğitimler, bu eğitimlerin belgelendirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verecek kişi ve kuruluşlarda aranacak nitelikler ile mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan işler.

f) Kurulun oluşumu, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları, birden çok kurul bulunması hâlinde bu kurullar arasındaki koordinasyon ve iş birliği.

g) (Değişik: 4/4/2015-6645/5 md.) İşyerlerinde işin durdurulması, hangi işlerde risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda işin durdurulacağı, durdurma sebeplerini gidermek için mühürlerin geçici olarak kaldırılması, yeniden çalışmaya izin verilme şartları, çok tehlikeli işler sınıfında yer alan başta maden ve yapı olmak üzere işyerlerinde acil durdurmayı gerektiren hususlar, acil hâllerde işin durdurulmasına karar verilinceye kadar geçecek sürede alınacak tedbirlerin uygulanması.

ğ) (Değişik: 28/11/2017-7061/103 md.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre işyeri hekimi ve diğer sağlık personeline dair çıkarılan yönetmelikte yer alan işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitim programları, çalışma süreleri, görev ve yetkilerine ilişkin hususlarda Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınır.

(3) (Ek: 4/4/2015-6645/5 md.) Maden işyerlerinin hangilerinde sığınma odalarının kurulabileceği ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu teknik özellikler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenir." denilmiş;

"İdari para cezaları ve uygulanması" başlıklı 26. maddesinde ise, " (1) Bu Kanunun;

(…..),

f) 15 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, sağlık gözetimine tabi tutulmayan veya sağlık raporu alınmayan her çalışan için bin Türk Lirası,

(…..),

ğ) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) 17nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, her bir aykırılık için çalışan başına ayrı ayrı beş yüz Türk Lirası,

(…..),

n) 30 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, uyulmayan her hüküm için tespit edildiği tarihten itibaren aylık olarak bin Türk Lirası,

(…..),

idari para cezası verilir.

(2) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir. (…..)" hükmü yer almıştır.

Olayda, davanın, Muğla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından davacı şirket adına 6331 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 6331 sayılı Kanun'da ise, idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği ancak idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, ayrıca, bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmıştır.

Öte yandan, 30.3.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değişik 3. maddesinde ise, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, Muğla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verildiği, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin

hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Muğla 1. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Muğla 2.Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 01.07.2019 gün ve D.İş:2019/336 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle,Muğla 1. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Muğla 2.Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 01.07.2019 gün ve D.İş:2019/336 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.11.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

	Üye	Üye	Üye
	Aydemir	Nurdane	Ahmet
	TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN